גמ' מנא הני מילי אמר ר"ל דאמר קרא [1]הכהן המחטא אותה יאכלנה כהן המחטא יאכל [א] שאינו מחטא אינו אוכל וכללא הוא והרי משמרה כולה דאין מחטאין ואוכלין ראוי לחיטוי קאמרינן הרי קטן דאינו ראוי לחיטוי ואוכל אלא מאי יאכלנה יחלקנה [א]ראוי לחיטוי חולק שאינו ראוי לחיטוי אינו חולק הרי בעל מום דאינו ראוי לחיטוי וחולק [ב]בעל מום רחמנא רבייה [2]כל זכר בכהנים לרבות בעל מום ואימא כל זכר לרבות טבול יום מסתברא בעל מום ה"ל לרבויי שכן אוכל אדרבה טבול יום הוה ליה לרבויי דלאורתא מיחזא חזי השתא מיהא הא לא חזי רב יוסף אמר מכדי מאי יאכלנה יחלקנה לכתוב רחמנא יחלקנה מאי יאכלנה ש"מ ראוי לאכילה חולק שאינו ראוי לאכילה אינו חולק [ב] בעי ר"ל בעל מום והוא טמא מהו שיחלקו לו כיון דלא חזי ורחמנא רבייה לא [ג] שנא (א) מה לי טמא מה לי [ד] בעל מום או דלמא ראוי לאכילה חולק שאינו ראוי לאכילה אינו חולק אמר רבה ת"ש (א)[ג]כהן גדול מקריב אונן ואינו אוכל ואינו חולק לאכול לערב ש"מ [ד]ראוי לאכילה בעינן ש"מ בעי רב אושעיא טמא [ה] בקרבנות ציבור מהו שיחלקו לו מי אמרינן המחטא [ו] אמר רחמנא והאי נמי מחטא הוא או דלמא ראוי לאכילה חולק שאין ראוי לאכילה אינו חולק אמר רבינא ת"ש כהן גדול מקריב אונן ואינו אוכל ואינו חולק לאכול לערב ש"מ [ה]ראוי לאכילה בעינן ש"מ: אונן נוגע ואינו מקריב כו': אונן נוגע ורמינהי [ו]אונן ומחוסר כיפורים [ז]צריכין טבילה לקודש א"ר אמי א"ר יוחנן לא קשיא כאן בשטבל כאן בשלא טבל וכי טבל מאי הוי הא הדרא עליה אנינות דאמר רבה בר רב הונא אונן שטבל אנינותו חוזרת עליו ל"ק [ז] הא [ח]דאסח דעתיה הא דלא אסח דעתיה היסח [ח] הדעת שלישי ושביעי בעי [ט]דא"ר יוסטאי ברבי מתון א"ר יוחנן [ט]היסח הדעת צריך הזאה שלישי ושביעי לא קשיא הא דאסח דעתיה מטמא מת הא דאסח דעתיה מטמא שרץ טמא מעלייא הוא הערב שמש בעי [ט] ועוד אפילו תרומה נמי [י]א"ר ירמיה באומר נשמרתי מדבר המטמאני ולא נשמרתי מדבר הפוסלני ומי איכא נטירותא לפלגא אין והתניא [י] עודהו הסל על ראשו [י]

משמרה כולה. לא זרקו את הדם אלא אחד זרק ע"י כולן וכולן חולקין ואוכלין: **קטן.** פסול לעבודה דנפקא לן מאיש מזרעך לדורותם בהכל שוחטין (חולין דף כד:) (ב) בסיפא ובקדשים אוכל דאמרינן במנחות (דף עג.) איש כאחיו איש חולק ואין קטן חולק ומדמעיט ליה מחלוקה מכלל דאכיל ועוד כל זכר כתיב: **יחלקנה.** ומהכא נפקא לן מתני' דקתני טבול יום אינו חולק: **כל זכר בכהנים יאכל לרבות בעל מום.** ולקמן מוקמינן לה בפרקין (דף קב.) דלחלוקה רבייה דאי לאכילה לא אצטריך דהא בהדיא כתיב ביה (ויקרא כא) ומן הקדשים יאכל: **שכן אוכל.** דכתיב ומן הקדשים יאכל: **דלאורתא חזי.** לעבודה כגון הקטר חלבים: **רב יוסף אמר.** לרבות טבול יום לחלוקה לא צלית אמרת הא [יא] אוקימנא מאי יאכלנה יחלקנה כו': **ראוי לאכילה.** בעל מום: **כיון דלא חזי.** לעבודה לחיטוי [יב] ואפילו מקמי טומאה ורחמנא רבייה לחלוקה הלכך מה לי כשהוא בעל מום לחודיה מה לי כשהוא טמא ובעל מום דהא [יג] לא קרינא ביה המחטא מעיקרא ופליג השתא נמי ניפלוג: **מקריב אונן.** דכתיב ביה (שם כא) לאביו ולאמו לא יטמא ומן המקדש לא יצא אינו צריך לצאת מן המקדש ביום מיתת אביו ואמו [יד] שעבודתו אינה מחוללת [טו] הא אחר הדיוט שלא יצא מחלל: **ואינו חולק לאכול בערב** [טז]. לכשיפטר מאנינותו. אלמא אע"ג דקרינן המחטא אותה לא פליג דעיקר חלוקה באכילה תלי מדאפקה רחמנא בלשון אכילה הלכך [יז] מאן דמייתי ראיה מבעל מום קודם טומאה דפליג אע"ג דאין ראוי לחיטוי ומהיא טעמא בעית לרבויי אף לאחר טומאה לאו ראיה היא דבראוי לאכילה תלוי ולא בראוי לחיטוי ובעל מום בלא טומאה ראוי לאכילה הוא: **מהו שיחלקו לו.** מקרבן ציבור לאכול לערב. ובקרבן ציבור שהקריבוהו טהורים קא מיבעיא ליה אי פלגי' מיניה להאי טמא הואיל וראוי לחיטוי דקרבן צבור דוחה טומאה: **או דלמא ראוי לאכילה בעינן.** אבל בהקריבוהו טמאין לא מיבעי לן שהרי אינו נאכל דקי"ל בכילד צולין (פסחים דף עו:) קרבנות ציבור באין בטומאה אבל אין נאכלין: (ג) מתני' דקתני אונן נוגע בטבל לאנינותו בו ביום והך טבילה לא בעיא הערב שמש דמעלה דרבנן בעלמא היא: **אונן שטבל.** בו ביום דאנינות בליל מאד יומא ליתיה כדכתיב ואחריתה כיום מר במ"ק (דף כא.): ה"ג **אלא לא קשיא הא דאסח דעתיה כו'.** והיא דחומר בקדש [יח] דמצריך ליה טבילה [יט]: **כדאסח דעתיה.** משמירת גופו מפני שהוא אסור בקדשים לבו ביום: **מטמא מת.** מטומאת מת: **מטמא שרץ.** מטומאת שרץ: **ועוד לתרומה נמי.** ליבעי טבילה אלמה תנן התם צריכין טבילה לקדש אבל לא לתרומה: ה"ג **באומר נשמרתי מדבר המטמאני ולא מדבר הפוסלני.** ומדבר [כח] המטמאני טומאה דאורייתא דבעיא הערב שמש: **הפוסלני.** לאכילת קדשים מדרבנן דלא בעי הערב שמש [כט] וכן לגבי תרומה באומר [לא] [כ] נשמרתי מדבר הפוסלני בתרומה. ושינויא דחיקא הוא ולא מיתוקם במסקנא הכי:

מגריפה

בפסחים בפ' אלו דברים (דף ע.) סכין שנמצא בי"ד שוחט בה מיד בי"ג שונה ומטביל פי' בנמצא חוץ לירושלים דלא גזרו על ספק כלים הנמצאים בירושלים כדאמר בפ"ק דפסחים (דף יט:) ובי"ד שוחט בה מיד דמסתמא הטבילוהו מאתמול כדי שיהא לו הערב שמש ולא חיישינן שמא נטמא בטומאה דרבנן דלא בעי הערב שמש ולא חש להטביל עד י"ד ועדיין לא הטביל היינו משום דכיון דהוחקק להטביל בי"ג משום טומאה דאורייתא לא חיישינן שמא נטמא אחר כך בשום טומאה ועוד כשגזרו על ספק כלים הנמצאים משום חשש טומאה דאורייתא גזרו ולא משום [כא] טומאה דרבנן ומיהו יש טומאה דרבנן דבעיא הערב שמש כדאשכחן בפסחים בסוף האשה (דף צב.) כל הפורש מן הערלה כפורש מן הקבר דבעי הזאה שלישי ושביעי וכ"ש הערב שמש והיא דרבי ישמעאל בן קמחית בפרק הוציאו לו (יומא מז.) שנתזה צינורא להגמון על בגדו (צנורא [כב] דערבי) ונכנסו אחיו ושימשו תחתיו אע"ג דטומאת עכו"ם דרבנן בעיא הערב שמש וכי ההיא דחומר בקודש (חגיגה דף כג.) דשפופרת שהתכה לחטאת ר' יהושע אומר יטמא ויטביל ופריך דהתכה מאן אי דהתכה חבר נ"ל טבילה ואי דהתכה עם הארץ בהא נימא רבי יהושע יטמא ויטביל משמע בהדיא דטומאת עם הארץ בעיא הערב שמש והיא דכהן השורף את הפרה שהיו אחיו הכהנים סומכין ידיהן עליו כדי לטמאותו לעשות להכעיס [כג] לצדוקים שהיו אומרים במעורבי שמש היתה נעשית ובגדי [כד] אוכלי קודש מדרס לחטאת ומשמע דבעי הערב שמש (ה): [כ] **אינו** חולק בבשר שנאמר המקריב את דם השלמים ואת החלב. ר"ת ל"ג ליה משום דבגמ' (לקמן דף קב:) בדינא דר"א בר"ש דריש ליה מקרא אחרינא מדכתיב הזורק את דם השלמים והאי קרא דמקריב [כה] אתא לכהן שאינו מודה בעבודה כדדרשינן בחולין בפ' הזרוע (דף קלג:) כדפירש בקונטרס בגמ' (ו) לת"ק דאבא שאול ומיהו י"ל דכולה מילתא דרשינן מקרא דהמקריב דמוקמת החלב דרשינן כהן שאינו מודה בעבודה והמקריב [כו] דרשינן שיהא טהור בשעת זריקה ושמא הנך תרי קראי צריכי חד לזריקה וחד לקבלה דהמקריב משמע קבלה כדדרשינן בפ"ק (לעיל יג.) והקריבו זו קבלת הדם ומיהו מדקאמר התם בחולין ובהקומץ רבה (מנחות דף יח:) לרבות [כז] הקבלות וההזאות משמע דאכתי לא ידעינן קבלה: **והרי קטן דאין ראוי לחיטוי ואוכל.** וא"ת אמאי לא משני קטן רחמנא רבייה כדמשני בתר הכי גבי בעל מום לבתר דמסיק מאי יאכלנה יחלקנה וי"ל כיון דקטן ובעל מום אוכל [כח] מאי אתא קרא לאשמועינן אי [כט] נדרוש שאינו מחטא אינו אוכל אי למעוטי טבול יום ומחוסר כיפורים הא נפקא לן בפ' הערל (יבמות דף עד:) מקרא אחרינא דהביא כפרתו אוכל בקדשים הילכך [ל] נדרוש אינו חולק א"נ [לא] אי הוה משני רבייה קרא תיקשי [לב] ליה אכתי מבעל מום כדפריך בסמוך: [לג] **ה"ג** ראוי לחיטוי חולק. ותימה הרי כה"ג אונן וטמא בקרבנות ציבור דראויין לחיטוי ואינם חולקין כדבסמוך וי"ל דעיקר קרא אצטריך לדיוק שאינו ראוי לחיטוי אינו חולק: [לד] **ה"ג הא** דאסח דעתיה כו'. היסח הדעת פוסל בקדשים [לה] והא דנקט אונן משום דרגיל לאסוחי דעתיה לפי שאינו יכול לאכול: **מדבר** המטמאני. טומאה דאורייתא דבעיא הערב שמש ולא מדבר הפוסלני לאכילת קדשים מדרבנן דלא בעיא הערב שמש [לו][ה"ג רש"י ונראה דה"ג באומר לא נשמרתי מדבר הפוסלני לקודש אבל נשמרתי מדבר הפוסלני מתרומה] דאונן אסור לאכול קודש ולכך לא שמר עצמו מדבר הפוסלו לקודש ולא נתן לבו שיהא מותר לערב אבל לתרומה מותר אפילו [בו] ביום כדאמרינן זרות אמרתי לך ולא אנינות ולכך שמר עצמו מדבר הפוסלו לתרומה וא"ת מאי ניהו אותה טומאה דקאמר דטמא בה לקודש אבל לא לתרומה דקתני מתני' דחגיגה (דף כ:) צריכין טבילה לקודש אבל לא לתרומה ומפרש ה"ר חיים כגון דאכל ככר שלישי של תרומה שגופו [לז] שני (ז) לקדש אבל לא לתרומה כדאמר בפרק שני דחולין (דף לג:) ובסמוך ליכא לפרושי הכי גבי (כלי) [לבין] על הסל ולא על המגריפה טמאה לפסול קודש ואינה פוסלת פירות תרומה שבסל דככר אינו פוסל כלי

מסורת הש"ס

(א) תוספ' זבחים פי"א ה"ב יומא יג: ועי"ש עג. [מו"ק יד:] ב"ק קי. הוריות יב: ירושי' סנהדרין פ"ב ה"א, הוריות פ"ג ה"ג, (ב) חגיגה כא. ירושי' חגיגה פ"ג ה"ג, (ג) [יומא ל: ע"ש], (ד) חגיגה כ. ע"ש, (ה) חגיגה כ: ע"ש תוספ' טהרות פ"ח ה"ט, (ו) לעיל טז., (ז) חגיגה כא., (ח) ועי' בתוס' חגיגה כ: דמבוארים דבריהם טפי, (ט) שייך לדף צח: במתני' צ"ק, (י) לקמן קב:

◆

שינויי נוסחאות

א] נ"ל אוכל (רש"ש): ב] בכי"נ נוסף רב אשי אמר איזה הוא דבר שצריך שלשה ריבויי הוי אומר זה בעל מום אימא לרבות טבול יום ומחוסר כפורים ואונן שם טומאה אחת היא: ג] תיבות לא שנא נמחק (יעב"ץ): ד] נ"ל מה לי טהור או דילמא כו' (ב"ץ): ה] בכי"נ כהן טמא: ו] בכתה"י וש"ס כהן המחטא: ז] אלא ל"ק כנ"ל (יש"מ וצ"ק, וכ"ג רש"י), ועי' להלן אות לד: ח] אי אסח דעתיה הזאת שלישי ושביעי כו' (כ"ה ביומא): ט] נמי בעי ועוד אפילו לתרומה כנ"ל (יוקים): י] נ"ל כתיפו (ב"ץ, וכ"ה בחגיגה): יא] דמכדי הא כנ"ל (יש"מ): יב] תיבת לחיטוי נמחק (ש"מ): יג] בכתה"י ת"י הא: יד] ואמר ולא יחלל שהעבודה שיעבוד אינה וכו' (כתה"י וש"מ): טו] לערב (כתה"י וש"מ): טז] הלכך הא דמייתית ראיה כו' (כי"מ): יז] טבילה בדאסח כו' הל"ם (שמב"י): יח] נ"ל מדבר (שמב"י, והוא תחלת דיבור חדש, וכ"ה בכי"י): יט] שמש אבל לגבי תרומה ליכא למימר דאמר לא נשמרתי מדבר הפוסלני בתרומה דהא אונן מותר הוא בתרומה כדאיתא ביבמות (ע.) [זרות אמרתי לך ולא אנינות (כתה"י)] הילכך לא אסח דעתיה ושינויא וכו' (ש"מ וכתה"י): כ] כן גירס' כס"י, וי"ל אע"פ שלא נשמר מתרומה אפ"ה א"צ טבילה לתרומה כיון שאינו אלא פסול דרבנן. [ולפירושו לא אתי שפיר תיבת וכן (צ"ק)]. ולצ"ק ורש"ש ל"ג תיבת לא: כא] משום חשש טומאה כנ"ל (שמב"י): כב] נ"ל וצנורא (ש"מ), וכ"ג מהגמ' שם: כג] נ"ל היכרא ותיבת להכעיס נמחק (ש"מ צ"ק): כד] נלנ"ל דבגדי (באה"ם): כה] נ"ל דהמקריב (ש"מ): כו] נ"ל ומהמקריב (ש"מ): כז] נ"ל מנין לרבות (ש"מ): כח] אוכלים (ש"מ): כט] אי אתא למעוטי שאינו וכו' כנ"ל (צ"ק): ל] גי' צ"ק הלכך משני אינו חולק ואכתי תיקשי ליה מבעל מום כדפריך בסמוך ומשני רבייה קרא. ועי' במס' שהקשו דלפי הגהתו לא היה צורך לתוס' לכתוב דברים אלו כלל, דאין בהם שום חידוש או תוספת. ועי' באות שאח"ז: לא] מכאן ואילך דבריהם קשי הבנה, ועי' הגהת צ"ק באות שלפניו. ובכת"י משמע דמוחק מכאן ועד סוה"ד. ועי' טה"ק וק"ד דמקיימים הגירי' שלנו: לב] נ"ל תיפוק ליה כו' כדפרישית בסמוך (גליון): לג] נ"ל הג"ה (ש"מ): לד] כת"י כי דעיקר כוונתם לשלול גי' רש"י דגרים אלא. ע"ש באריכות דבריו. אבל בס"מ תיקן לשון התוס' דל"ל הג"ה אמת תיבת ה"ג: לה] תיבת בקדשים נמחק, וי"ל בכל אדם (שמכ"י, ב"ש): לו] הנוסח שבסוגריים הוא מכה"י, ובד"ו ליתא, ובמקום זה איתא ה"ג ותו לא, ובשמכ"י וכ"ה הגי' הג"ה [ולהלן לפני ראת"ח כו' נוסף שם עד כאן הגה"ה]. ולפי"ז התוס' גרסי כרש"י ולא באו רק לפרש. ועי' ת"י באורך. וגירסת צ"ק הערב שמש והא דנקט אונן דאונן אסור וכו': לז] שנעשה גופו שני וכו' כנ"ל (ש"מ): לח] בגי"ס ופי"ב וג' כתוב בתחילת מסכת טהרות [פ"ח מ"ג בסופה]:

עין משפט נר מצוה

ט א מיי' פ"י מהל' מעה"ק הלכה יד:
י ב מיי' שם הלכה כ:
ג מיי' שם ופ"ב מהל' ביאת המקדש הלכה ו ח
יא ד מיי' פ"י מהל' מעה"ק הלכה ח:
יב ה מיי' שם הלכה כג:
יג ו מיי' פי"ב מהלכות אבות הטומאה הלכה טו:
ז מיי' פי"ג שם הלכה ג:
יד ח מיי' פי"ג שם הלכה טו:

◆

תורה אור השלם

1. הַכֹּהֵן הַמְחַטֵּא אֹתָהּ יֹאכְלֶנָּה בְּמָקוֹם קָדֹשׁ תֵּאָכֵל בַּחֲצַר אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא ו, יט
2. כָּל זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכַל אֹתָהּ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא: ויקרא ו, כב

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' לא שנא מה לי בעל מום ומה לי בעל מום והוא טמא או דלמא: (ב) רש"י ד"ה קטן וכו' בסופיה וכו' כל זכר כתיב כל זכר בכהנים יאכל הס"ד ואח"כ מ"ה יחלקנה וכו' חולק הס"ד ואח"כ מ"ה לרבות: (ג) ד"ה או דלמא וכו' אין נאכלין הס"ד ואח"כ מ"ה כאן בשטבל מתני' דקתני:

◆

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מדבר וכו' לקדש אבל לא לתרומה. עיין יקהל למ"ד התם בין לקדש בין לתרומה:

◆

מוסף רש"י

כהן גדול מקריב אונן. דרחמנא שרייה, דכתיב לאביו ולאמו לא יטמא ומן המקדש לא יצא ולא יחלל וגו', ודרשינן לה בשחיטת קדשים [לעיל טז.] במת אביו ואמו שאינו צריך לצאת ממקדשו כלל [ויכול] להיות עומד ומקריב, כי לא חילל עבודתו בכך (יומא יג: ובעי"ז ב"ק קי. ולעיל טז.). **ואינו אוכל.** שלא הותרה כאן אלא עבודה, וקדשים אסורין לאונן קל וחומר ממעשר הקל שאמרה תורה לא אכלתי באוני ממנו (יומא שם). כלומר אע"פ שהוא חלוק מן ההדיוט לענין הקרבה, שוה הוא לו לענין אכילה (שם טו.) **ואינו חולק לאכול לערב.** כשתפסוק אנינותו, דאנינות לילה דרבנן, דאנינות דאורייתא אינו אלא יום מיתה, דכתיב (עמוס ח) ואחריתה כיום מר, אלמא אין מרירות אלא יום אחד (ב"ק שם): **אונן.** שלא נטמא במתו: **ומחוסר כיפורים.** כגון זב שטבל ליום שביעי לספירתו והעריב שמשו ולמחרת הוא קרוי מחוסר כפורים שעדיין גמר טהרתו תליא בקרבנו: **צריכין טבילה.** לאחר שהביא קרבנו אם רצה לאכול קדש וגמ' מפרש טעמא (חגיגה כא.) **הסל.** של תאנים (שם כ:):

◆

שיטה מקובצת

תוס' (מתני' הקודם) ד"ה טבול יום. והיינו דכהן השורף את הפרה כו'. כ"כ, עי' בפי' המשניות של ר"ש במס' פרה [ל"ה]: